

Roll No :

Total No. of Questions : 11]

[Total No. of Printed Pages : 4

EDE-144

**B.Ed. Spl. Edu. (M.R./H.I./V.I.) (First Year)
Examination, 2021**

C.C.-A5

PEDAGOGY OF TEACHING PUNJABI

Paper - VIII(C)

Time : 1½ Hours]

[Maximum Marks : 80

Section-A

(Marks : 2 × 10 = 20)

Note :- Answer all *ten* questions (Answer limit **50** words). Each question carries **2** marks.

(खण्ड-अ)

(अंक : 2 × 10 = 20)

नोट :- सभी दस प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा **50** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **2** अंक का है।

Section-B

(Marks : 6 × 5 = 30)

Note :- Answer all *five* questions. Each question has internal choice (Answer limit **200** words). Each question carries **6** marks.

(खण्ड-ब)

(अंक : 6 × 5 = 30)

नोट :- सभी पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न में विकल्प का चयन कीजिए (उत्तर-सीमा **200** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **6** अंक का है।

Section-C

(Marks : 10 × 3 = 30)

Note :- Answer any *three* questions out of five (Answer limit **500** words). Each question carries **10** marks.

(खण्ड-स)

(अंक : 10 × 3 = 30)

नोट :- पाँच में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा **500** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **10** अंक का है।

BI-1146

(1)

EDE-144 P.T.O.

ਭਾਗ-(ੳ)

1. ਸਾਰੇ ਦੱਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ (ਉੱਤਰ ਸੀਮਾ 500 ਸ਼ਬਦ)। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 02 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। 2×10=20
- (ੳ) ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ?
- (ੲ) ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਗੁੱਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ?
- (ਸ) 'ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੋਸ਼' ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ?
- (ਹ) ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?
- (ਕ) ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
- (ਗ) ਡਾ. ਜਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ" ਇਸ ਕਥਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ ?
- (ਘ) ਇਕ ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੀ ਗੁੱਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (ੜ) ਆਦਰਸ਼-ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

ਭਾਗ-(ਅ)

ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ (ਉੱਤਰ ਸੀਮਾ 200 ਸ਼ਬਦ)। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 06 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ ? 6×5=30

2. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਲਿਖੋ ? ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ?

ਜਾਂ

ਸੁਣਨ ਕੋਸ਼ਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ?

3. ਪੜਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਵਾਰਤਕ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਪੜਨ ਦੀ ਰੂਚੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ? ਚੰਗੇ ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉ ?

4. ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ? ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਵਟ ਨੂੰ ਕਿੰਝ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਿਖੋ ?

5. ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ? ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ ?

ਜਾਂ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਮੱਹਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ ?

6. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਰੋਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ?

ਜਾਂ

ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਭਾਗ-ੳ

ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ (ਉਤਰ ਸੀਮਾ 500 ਸ਼ਬਦ) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। 10×3=30

7. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

8. ਪੜਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਵਾਰਤਕ) ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ ? ਸੂਖਮ ਪੜਾਈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪੜਾਈ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ?

9. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ? ਕਲਾਮ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ ?
10. ਵਿਆਕਰਣ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ ? ਵਿਆਕਰਣ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਚਕਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
11. ਇਕ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ?